

Maritimt & Marinehistorisk forum
Kristiansand orlogsforening

Marinen
&
Fartøyer

Maritimt & Marinehistorisk forum

Kristiansand orlogsforening

Hva er et orlogsfartøy?

Krigsskip (også benevnt orlogsskip eller orlogsfartøy) er et skip som primært er bygget for væpnet konflikt og brukt i krig.

- ✓ Krigsskip er normalt bygget på en helt annen måte enn en lastebåt. I tillegg til å være bevæpnet, var de i tidligere tider pansret for å motstå skader,
- ✓ Normalt raskere og mer manøvrerbare. I krigstid blir ofte lastebåter bevæpnet og seiler med militær last, men forskjellen er fremdeles at disse ikke er bygget for slik bruk, og er ikke optimale for oppgaven.
- ✓ Normalt tilhører krigsskip marinen.

” Orlogsskip stammer fra det nederlandske ordet for krig; *oorlog*.”

Maritimt & Marinehistorisk forum

Kristiansand orlogsforening

Styrkeforholdet til sjøs i 1905

	NORGE	SVERIGE
Panserskip	4	11
Torpedokryssere	0	5
Jagere	1	1
Torpedobåter av 1. klasse	10	12
Torpedobåter av 2. klasse	19	18
Torpedobåter av 3. klasse	1	0
Undervannsbåter	0	1

Orlogsskip og skipstyper

Den norske forankring i den dansk-norske fellesmarinen hadde sikret fellesrikene en betydelig maritim posisjon i Nord Europa.

Det dramatiske flåteranet i 1807 da England truet til seg hele flåten, satte sluttstrek for dette sikkerhetspolitiske ankerfeste.

Enda verre var det at Danmark erklærte England krig og tok Norge med seg i 7 års krig mot vår viktigste handelspartner og Europas største sjømakt.

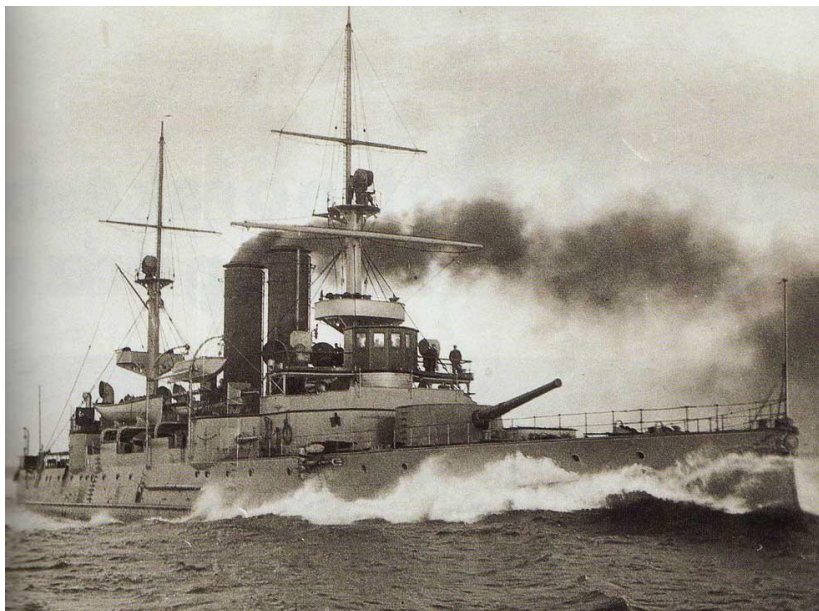
Vårt land ble mer eller mindre isolert som sjøfartsnasjon. Dertil kom at vi i 1814 var på samme side som den tapende part i krigen og ble gitt som krigsbytte til vår mangeårige erkefiende Sverige.

Oppbyggingen av en nasjonal marine var preget av 1800-tallets økonomiske nedgangstid.

Maritimt & Marinehistorisk forum Kristiansand orlogsforening

Panserskipet «NORGE» 1899 – Bygget i England

”Krigsskip pr. definisjon”

Krigsskip er en fellesbetegnelse for skip bygd for krigsbruk og annen væpnet beskyttelse av nasjonale interesser.

- 1890-årene ble vår marine forsterket for å møte den spente politiske situasjon som var oppstått i vårt forhold til Sverige.
- Fire moderne panserskip ble bygget i England. Tordenskjold og Harald Haarfagre i 1897, Eidsvold og Norge i 1899. Admiral Otto Børresen som var sjef for Nordsjøeskadren i 1905, var med disse fartøyene ikke redd for å gå til kamp mot svenskene dersom det skulle bli nødvendig.
- De holdt også mål og sikret vår nøytralitet i 1. verdenskrig, men i 1940 var de to "yngste" 41 år gamle. de to eldste var utrangert.

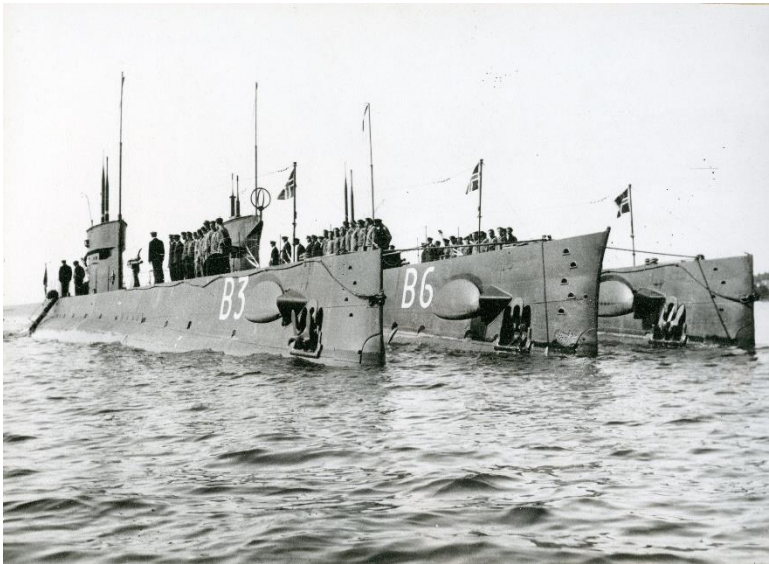
Både Eidsvold og Norge ble senket med torpedoer fra tyske destroyere på Narvik havn 9.april 1940. 277 mann gikk ned med skipene.

Maritimt & Marinehistorisk forum

Kristiansand orlogsforening

Ubåter i det norske forsvar 2 verdenskrig

”Krigsskip pr. definisjon”

Krigsskip er en fellesbetegnelse for skip bygd for krigsbruk og annen væpnet beskyttelse av nasjonale interesser.

- 1890-årene ble vår marine forsterket for å møte den spente politiske situasjon som var oppstått i vårt forhold til Sverige.
- Fire moderne panserskip ble bygget i England. Tordenskjold og Harald Haarfagre i 1897, Eidsvold og Norge i 1899. Admiral Otto Børresen som var sjef for Nordsjøeskadren i 1905, var med disse fartøyene ikke redd for å gå til kamp mot svenskene dersom det skulle bli nødvendig.
- De holdt også mål og sikret vår nøytralitet i 1. verdenskrig, men i 1940 var de to ”yngste” 41 år gamle. de to eldste var utrangert.

Både Eidsvold og Norge ble senket med torpedoer fra tyske destroyere på Narvik havn 9.april 1940. 277 mann gikk ned med skipene.

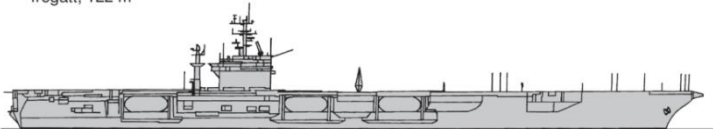
Maritimt & Marinehistorisk forum

Kristiansand orlogsforening

Orlogsskip og skipstyper

fregatt, 122 m

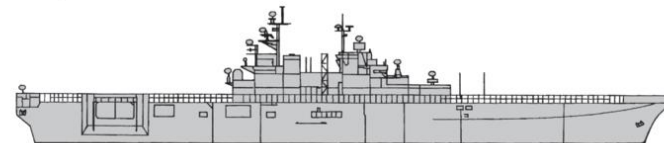
hangarskip, 333 m

jager, 154 m

krysser, 252 m

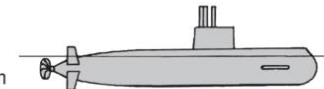
amfibisk landingskip, 257 m

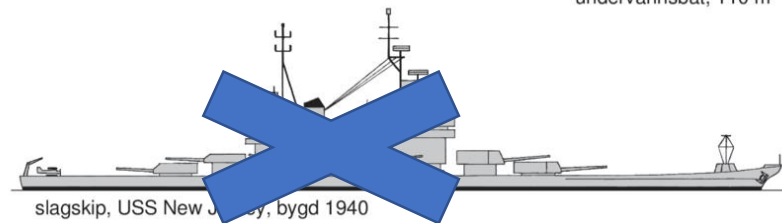
mineryddingsfartøy, 51 m

missiltorpedobåt, 36 m

undervannsbåt, 110 m

slagskip, USS New Jersey, bygd 1940

Krigsskip er en fellesbetegnelse for skip bygd for krigsbruk og annen væpnet beskyttelse av nasjonale interesser.

”Krigsskip pr definisjon”

Maritimt & Marinehistorisk forum

Kristiansand orlogsforening

Torolf Rein, Admiral, født 20. oktober 1934, er utdannet sjøoffiser fra Sjøkrigsskolen i 1958, sivilingeniør svakstrøm fra US Naval Postgraduate School 1963, Sjøforsvarets stabsskole 1974 og Forsvarets høgskole 1982

Tjenesten i Forsvaret omfattet sjøtjeneste som skipssjef på MTBer og fregatter. Stabstjeneste ved Forsvarets overkommando og Forsvarskommando Nord-Norge. Stillinger som Sjøkommandør i Nord-Norge, Øverstkommanderende i Nord-Norge og forsvarssjef..

Har vært tidligere fagansvarlig
STORE NORSKE LEKSIKON

Hvilken funksjon har de forskjellige skipstypene

Hangarskip

Et hangarskip er et krigsskip som fører fly og helikoptre som kan starte og lande om bord.

Undervannsbåter

Undervannsbåter er fartøyer konstruert for å operere under havets overflate.

Slagskip

Et slagskip er et stort artilleriskip med grovkalibrede, langtrevkende kanoner og sterk pansring. Slagskip er ikke lenger i bruk.

”Krigsskip pr definisjon”

Maritimt & Marinehistorisk forum

Kristiansand orlogsforening

Torolf Rein, Admiral, født 20. oktober 1934, er utdannet sjøoffiser fra Sjøkrigsskolen i 1958, sivilingeniør svakstrøm fra US Naval Postgraduate School 1963, Sjøforsvarets stabsskole 1974 og Forsvarets høgskole 1982

Tjenesten i Forsvaret omfattet sjøtjeneste som skipssjef på MTBer og fregatter. Stabstjeneste ved Forsvarets overkommando og Forsvarskommando Nord-Norge. Stillinger som Sjøkommandør i Nord-Norge, Øverstkommanderende i Nord-Norge og forsvarssjef..

”Krigskip pr definisjon”

Hvilken funksjon har de forskjellige skipstypene

Krysser

En krysser er et krigsskip med stor fart, bestykning og [aksjonsradius](#), og er seilfregattens etterfølger.

Eskortefartøyer

Dette er en fellesbetegnelse på krigsskip hvis hovedoppgave er å beskytte flåtestyrker, [konvoier](#) og betydningsfulle enkeltskip.

Lette overflateskip

Lette overflateskip er mindre krigsskip, vanligvis brukt til operasjoner i kystfarvann.

Maritimt & Marinehistorisk forum

Kristiansand orlogsforening

Torolf Rein, Admiral, født 20. oktober 1934, er utdannet sjøoffiser fra Sjøkrigsskolen i 1958, sivilingeniør svakstrøm fra US Naval Postgraduate School 1963, Sjøforsvarets stabsskole 1974 og Forsvarets høgskole 1982

Tjenesten i Forsvaret omfattet sjøtjeneste som skipssjef på MTBer og fregatter. Stabstjeneste ved Forsvarets overkommando og Forsvarskommando Nord-Norge. Stillinger som Sjøkommandør i Nord-Norge, Øverstkommanderende i Nord-Norge og forsvarssjef..

”Krigskip pr definisjon”

Hvilken funksjon har de forskjellige skipstypene

Amfibiefartøyer

Amfibiefartøyer er krigsskip og båter (også amfibiekjøretøyer) bygd spesielt for landgangsoperasjoner.

Minekrigsfartøyer

Minekrigsfartøyer er fartøyer som har til oppgave å legge ut, lokalisere, fjerne og uskadeliggjøre [miner](#).

Forsynings- og hjelpeskip

Forsynings- og hjelpeskip er skip som yter forsyningsmessig-, teknisk og annen tjeneste til andre marinefartøyer, enten som del av sjøgående styrker eller tilknyttet en havn eller base.

Maritimt & Marinehistorisk forum Kristiansand orlogsforening

Torolf Rein, Admiral, født 20. oktober 1934, er utdannet sjøoffiser fra Sjøkrigsskolen i 1958, sivilingeniør svakstrøm fra US Naval Postgraduate School 1963, Sjøforsvarets stabsskole 1974 og Forsvarets høgskole 1982

Tjenesten i Forsvaret omfattet sjøtjeneste som skipssjef på MTBer og fregatter. Stabstjeneste ved Forsvarets overkommando og Forsvarskommando Nord-Norge. Stillinger som Sjøkommandør i Nord-Norge, Øverstkommanderende i Nord-Norge og forsvarssjef..

”Krigskip pr definisjon”

Hvilken funksjon har de forskjellige skipstypene

Kystvaktskip

Kystvaktskip er skip som anvendes for å hevde suvereniteten i territorialfarvann og nasjonale rettigheter i tilstøtende farvann og økonomiske soner.

**FAGANSVARLIG FOR MARINEFARTØY
YNGVE JARSLETT
STORE NORSKE LEKSIKON**

Betegnelsen orlogsskip

Orlogsskip stammer fra det nederlandske ordet for krig; oorlog.

Orlogsskip stammer fra det nederlandske ordet for krig; oorlog.

Orlogsskip stammer fra det nederlandske ordet for krig; oorlog.

Maritimt & Marinehistorisk forum

Kristiansand orlogsforening

Fregatt er et mellomstort krigsskip. Betegnelsen har variert over tid, mest alminnelig er den brukt om mellomstore krigsskip.

På 1700-tallet ble fregatter også brukt som handelsskip. Betegnelsen var skarpere definert i seilskutenes tid.

Moderne skip som betegnes som fregatt kan variere fra nærmest slagskips størrelse, til korvetter.

Historiske krigsskip?

USS «Constitution» fra 1794, verdens eneste gjenværende originale fregatt. Foto: Journalist Todd Stevens (1997)

Maritimt & Marinehistorisk forum Kristiansand orlogsforening

Historiske krigsskip?

«Kanonbåt av 1. klasse, Sleipner, i Kiel i 1895»

Maritimt & Marinehistorisk forum Kristiansand orlogsforening

Historiske krigsskip?

1874-1947 («Vale»-klassen)

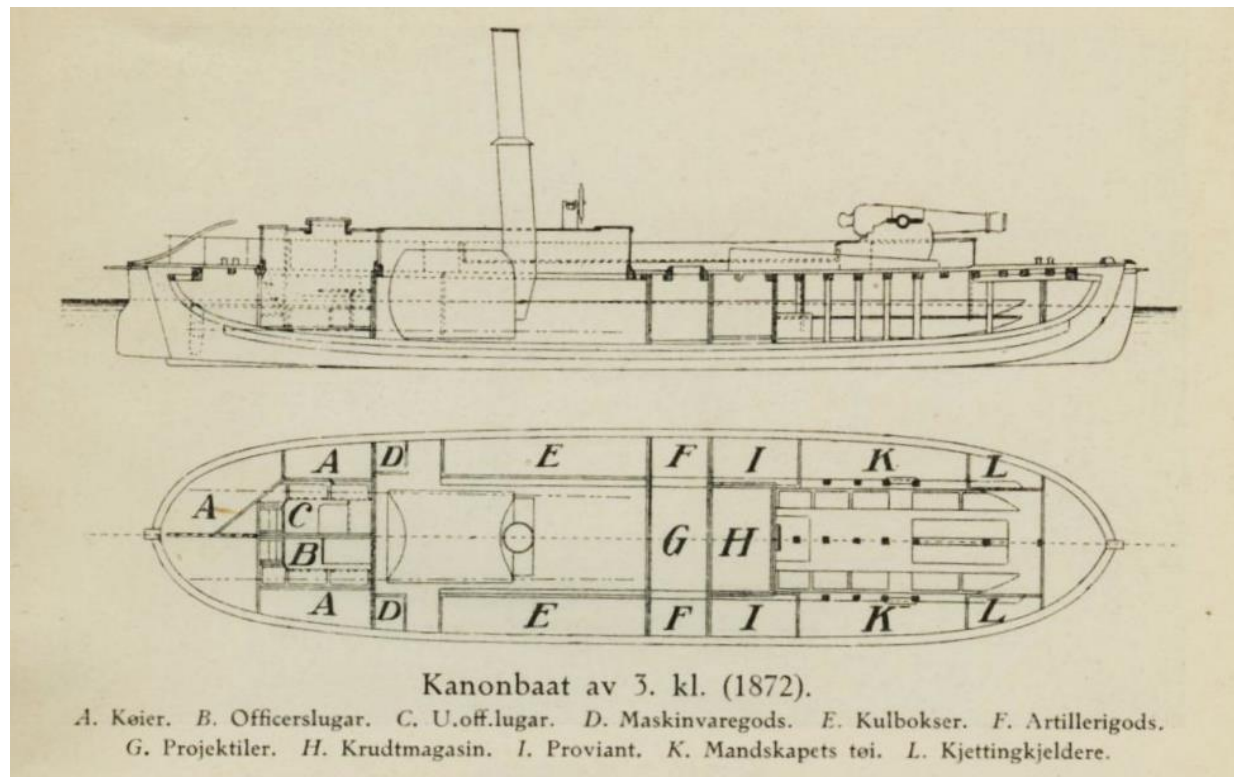
“Flåtebesøk var ofte å se i Kristiansand før i tiden”

«Kanonbåt 2. klasse, VALE KLASSEN»

Maritimt & Marinehistorisk forum Kristiansand orlogsforening

Historiske krigsskip?

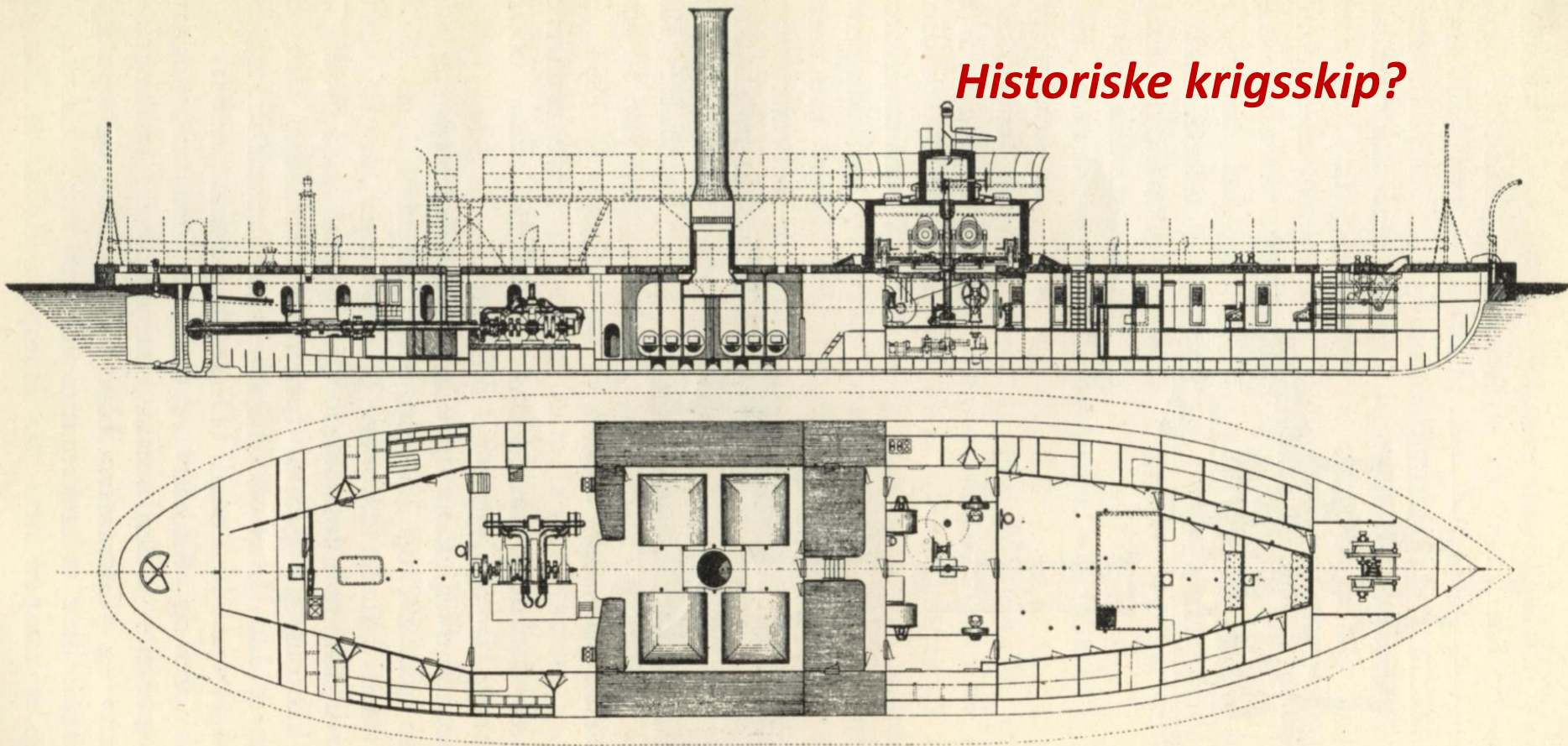

«Kanonbåt av 3. klasse,»

Maritimt & Marinehistorisk forum Kristiansand orlogsforening

Historiske krigsskip?

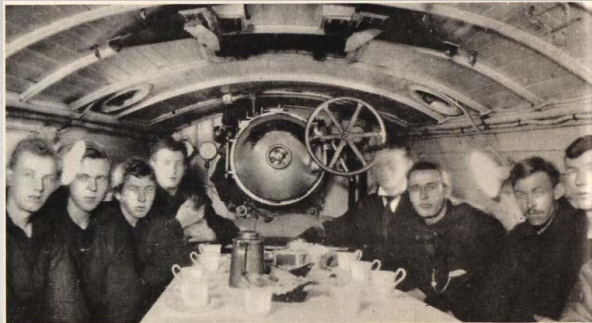

Monitoren «Thor» (1872).

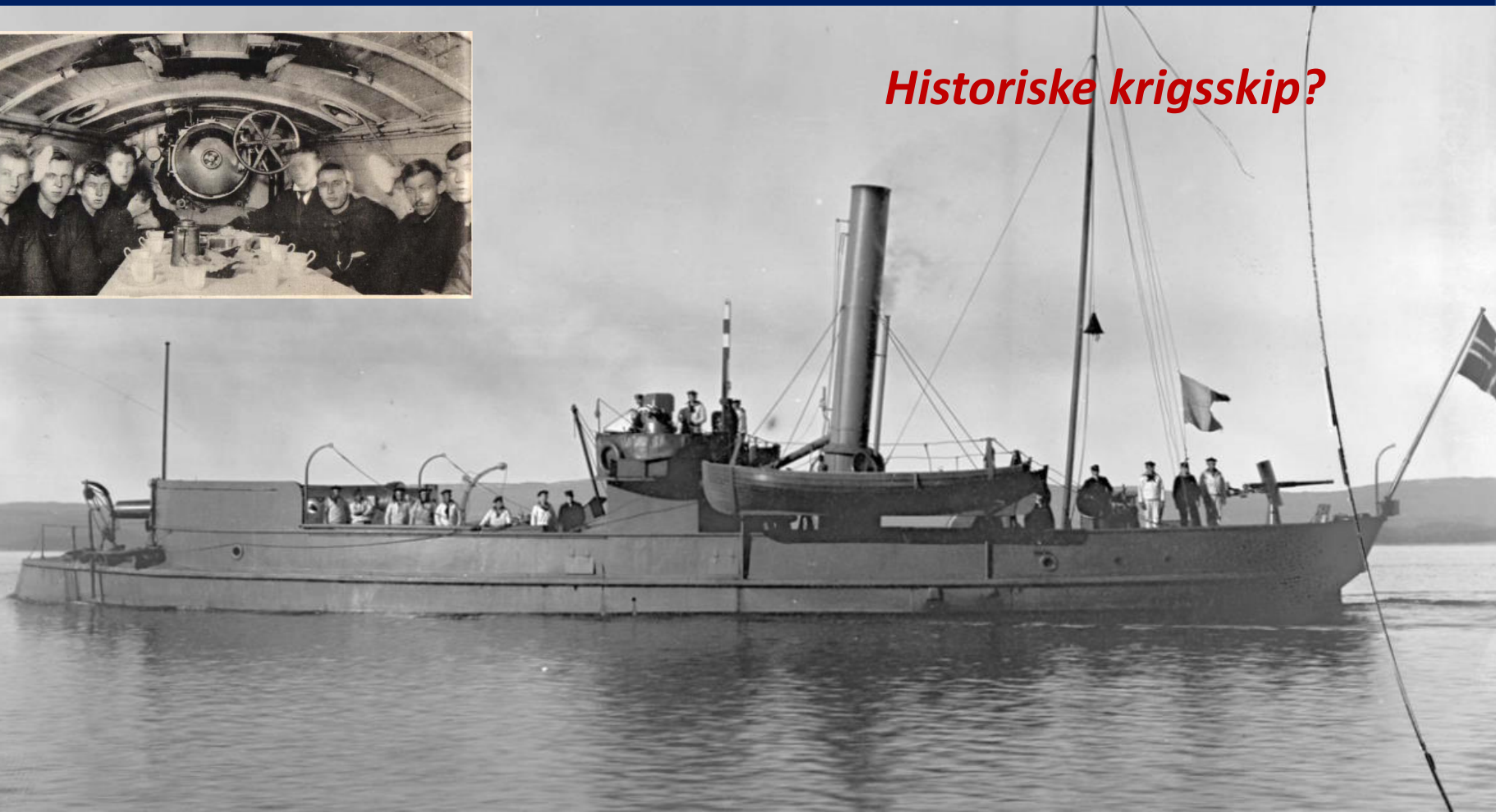
«Teknisk tegning av Monitoren Thor»

Maritimt & Marinehistorisk forum Kristiansand orlogsforening

Historiske krigsskip?

«2de klasse kanon Gor (b. 1884, Karljohansvern Verft, Horten)»

Maritimt & Marinehistorisk forum Kristiansand orlogsforening

Historiske krigsskip?

”Flåtebesøk var ofte å se i Kristiansand før i tiden”

«KANONBÅT, MONITOR»

Maritimt & Marinehistorisk forum Kristiansand orlogsforening

Historiske krigsskip?

”Flåtebesøk var ofte å se i Kristiansand før i tiden”

Disse båtene var operative under nøytralitetsvernet under 1. verdenskrig.
Lyn, Kvikk og Blink tilhørte Kristiansandsavdelingen

Mannskap på Torpedobåten «LYN»

«Torpedobåter»

Maritimt & Marinehistorisk forum Kristiansand orlogsforening

Historiske krigsskip?

”Flåtebesøk var ofte å se på Sørlandet, her Grimstad havn”

«Eskadrefotos av monitorer og kanonbåter Kystforsvarsavdelingen, Grimstad 1889»

Denne siden er orlogsskip

Orlogsskipet er et nederlandsk ord for krig; orlog.

Orlogsskipet er et nederlandsk ord for krig; orlog.

Orlogsskipet er et nederlandsk ord for krig; orlog.

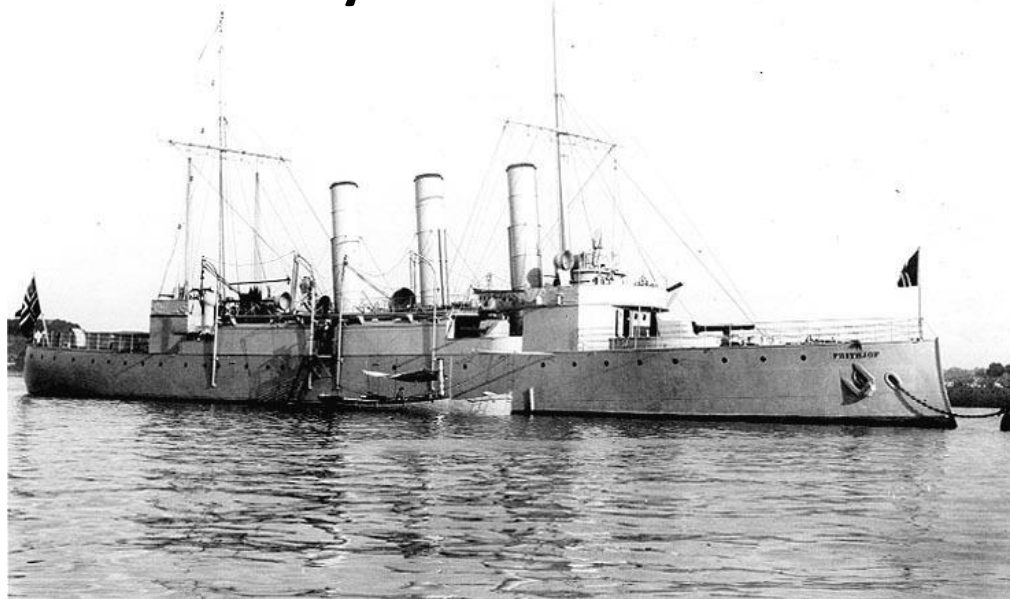
Maritimt & Marinehistorisk forum

Kristiansand orlogsforening

Den typiske armerte krysser var bevæpnet med opptil et dusin kanoner på mellom 100 og 152 mm i [kaliber](#) oppstilt i mindre pansertårn eller [affutasje](#) med dreieskive montert på dekket og et panserskjold. Krysseren var i stand til å komme opp i hastigheter på 18 til 23 knop ved århundreskiftet.

Historiske krigsskip?

Armert krysser – Gammel marine?

” «Frithjof» av 1. klasse kanonbåt, teknisk sett en armerte krysser på 1360 tonn i normal deplasement..”

Maritimt & Marinehistorisk forum

TAKK FOR OPPMERSOMHETEN